

OBSAH

Úvodem	3
1. OBECNÉ METODOLOGICKÉ PROBLÉMY (J. JÍLEK)	5
1.1 Předmět, poslání, metody a nástroje sociálněhospodářské statistiky	5
1.2 Adekvační problém	6
1.3 Statistické jednotky	7
1.3.1 Vztah statistických jednotek a třídění	9
1.4 Historické a současné části statistiky	10
1.4.1 Statistické zkoumání v praxi	12
1.5 Klasifikace	15
1.5.1 Ekonomické klasifikace a číselníky	15
1.5.2 Sociální klasifikace a číselníky	19
1.5.3 Funkční (účelové) klasifikace	19
1.5.4 Ostatní klasifikace	19
1.6 Státní statistická služba	21
1.7 Praktické otázky	24
2. STATISTIKA OBYVATELSTVA, RODIN A DOMÁCNOSTÍ (J. MORAVOVÁ)	25
2.1 Ukazatele stavu obyvatelstva a jeho přirozeného a mechanického pohybu	25
2.1.1 Obyvatelstvo	25
2.1.2 Statistika pohybu obyvatelstva	28
2.2 Ekonomická aktivita obyvatelstva, zaměstnanost a nezaměstnanost	31
2.2.1 Klasifikace používané v analýzách trhu práce	31
2.2.2 Rozdělení obyvatelstva podle aktivity	35
2.3 Míry ekonomické aktivity, zaměstnanosti a nezaměstnanosti	39
2.4 Statistika mezd a nákladů práce	41
2.4.1 Analýza mezd	43
2.5 Statistické zjišťování ukazatelů v oblasti práci a pracovních sil	44
2.5.1 Sčítání lidu, domů a bytů	44
2.5.2 Statistické výkaznictví	45
2.5.3 Výběrové šetření pracovních sil – VŠPS	46
2.5.4 Výběrové šetření úplných nákladů práce – ÚPN	46
2.5.5 Výběrové šetření o mzdách zaměstnanců	47
2.5.6 Evidence úřadů práce a MPSV	47
2.6 Účty práce	48
2.7 Ukazatele rodin a domácností	50
2.7.1 Domácnosti	50
2.7.2 Klasifikace domácností	50
2.7.3 Sociální stratifikace a mobilita	51
2.8 Praktické otázky	52
3. STATISTIKA VÝROBY A SLUŽEB (J. JÍLEK)	53
3.1 Typy ukazatelů podle obsahu	54
3.2 Druhy měřicích jednotek	56
3.3 Druhy statistických zjišťování	57
3.4 Služby	59
3.5 Zahraniční obchod	60
3.6 Zvláštnosti zemědělství	62
3.7 Statistika energetiky	64
3.8 Konjunkturální odvětvové indikátory	66

3.8.1 Průmysl	66
3.8.2 Stavebnictví	69
3.8.3 Zemědělství	71
3.8.4 Služby	71
3.8.5 Zahraniční obchod	73
3.9 Praktické otázky	74
4. NÁRODNÍ ÚČETNICTVÍ A MAKROAGREGÁTY (R. HINDLS, S. HRONOVÁ)	75
4.1 Národní účetnictví	75
4.1.1 Koncepce systému národního účetnictví	77
4.1.2 Jednotky národního účetnictví	82
4.2 Účty národního hospodářství a makroagregáty	83
4.3 Vztahy mezi makroagregáty	90
4.4 Ukázka analýzy – Příspěvky faktorů k růstu hrubého domácího produktu ČR	94
4.5 Praktické otázky	99
5. CENOVÁ STATISTIKA (J. JÍLEK)	100
5.1 Praktické typy cenových indexů	101
5.1.1 Indexy cenového vývoje	101
5.1.2 Deflátoři	102
5.1.3 Diskuse alternativních formulí	104
5.2 Zjišťování údajů pro cenové indexy	106
5.3 Soustava indexů cen výrobců	107
5.4 Měření inflace	109
5.4.1 Okruh komodit a služeb	109
5.4.2 Délka období, základ srovnání	110
5.4.3 Přehled typů cenových indexů	112
5.5 České cenové indexy	112
5.6 Srovnávání cenových indexů	116
5.7 Praktické otázky	118
6. BANKOVNÍ STATISTIKA (S. HRONOVÁ)	119
6.1 Organizace, cíle a význam bankovní statistiky	119
6.1.1 Analytická bilance ČNB a bilance obchodních bank	120
6.1.2 Měnový přehled	121
6.1.3 Peněžní agregáty a měnová politika	122
6.1.4 Platební bilance	123
6.2 Ukazatele sledované na úrovni obchodních bank	127
6.3 Indexy kurzů akcií	129
6.4 Praktické otázky	131
7. STATISTIKA DLOUHODOBÉHO MAJETKU (J. JÍLEK)	132
7.1 Stav dlouhodobého majetku	132
7.2 Statistika dlouhodobého hmotného majetku	134
7.3 Přiměřenost investic	137
7.4 Statistika zdrojů tvorby nefinančních aktiv	138
7.5 Modelový propočtení stavu fixních hmotných aktiv	139
7.6 Kapacitní propočty	141
7.7 Statistika výzkumu, vývoje a licencí	141
7.8 Praktické otázky	142

8. JEDNOTKOVÉ PRACOVNÍ NÁKLADY, PRODUKTIVITA (J. JÍLEK)	143
8.1 Vývoj jednotkových pracovních nákladů	143
8.2 Obsah relace indexů výdělků k indexům produktivity práce	144
8.3 Měření vývoje produktivity práce	145
8.3.1 Měření vývoje produktivity práce v různorodé výrobě	146
8.3.2 Vylučování důsledků strukturálních změn	148
8.4 Indexy produktivity všech faktorů	149
8.5 Praktické otázky	152
9. UKAZATELE CHARAKTERIZUJÍCÍ ŽIVOTNÍ ÚROVEŇ OBYVATELSTVA (J. MORAVOVÁ)	153
9.1 Stupnice spotřebních jednotek	154
9.2 Metody statistického zjišťování příjmů, výdajů a spotřeby obyvatelstva	156
9.2.1 Mikrocenzny	157
9.2.2 Statistika prodejů	158
9.2.3 Statistika rodinných účtů	159
9.3 Příjmy obyvatelstva	161
9.3.1 Měření příjmové diferenciacce	162
9.3.2 Konstrukce příjmových modelů	166
9.3.3 Měření chudoby obyvatelstva	167
9.4 Spotřeba obyvatelstva	170
9.4.1 Základní klasifikace spotřeby	171
9.4.2 Použití regresní analýzy při zkoumání tendencí ve spotřebě	172
9.4.3 Použití analýzy časových řad při zkoumání tendencí ve spotřebě	174
9.4.4 Použití koeficientů pružnosti v analýze spotřeby	175
9.5 Bydlení a jeho prostředí	177
9.6 Sociální zabezpečení a sociální péče	179
9.6.1 Důchodové zabezpečení	180
9.6.2 Nemocenské pojištění	180
9.6.3 Dávky státní sociální podpory	181
9.6.4 Sociální péče a podpory v nezaměstnanosti	181
9.7 Struktura časového fondu a využívání volného času	182
9.8 Praktické otázky	184
10. STATISTIKA VYBRANÝCH AKTIVIT A ZDRAVÍ OBYVATELSTVA (J. MORAVOVÁ)	185
10.1 Vzdělávací aktivity a výchovné služby	185
10.1.1 Vzdělávací kapacity	186
10.1.2 Vzdělávací procesy	187
10.1.3 Úroveň vzdělání obyvatelstva	188
10.2 Podmínky práce	188
10.2.1 Služby zaměstnanosti	190
10.3 Zdraví obyvatelstva a zdravotní služby	190
10.3.1 Zdravotnická zařízení	192
10.3.2 Zdravotnické služby	193
10.3.3 Zdravotní stav obyvatelstva	194
10.4 Veřejný pořádek, bezpečnost obyvatelstva a ochrana hospodářství	196
10.4.1 Prostředky veřejného pořádku a bezpečnosti	197
10.4.2 Kriminální skutky	197
10.4.3 Pachatelé a jejich oběti	198

11. PROSTOROVÉ SROVNÁVÁNÍ (J. JÍLEK)	200
11.1 Základní pravidla	200
11.2 Nástroje srovnávání a prezentace	202
11.2.1 Vícestranné srovnávání pomocí souboru ukazatelů	203
11.2.2 Příklad syntetického ukazatele pořadí	205
11.3 Srovnávání pomocí peněžních ukazatelů	206
11.3.1 Výpočty reálných ukazatelů	207
11.3.2 Příklad rozdílů mezi nominálními a reálnými ukazateli	208
11.3.3 Algoritmy propočtu parit kupní síly měn více zemí	208
11.3.4 Indexy dolarového růstu	211
11.4 Regionální politika a regionální účty v Evropské unii	213
11.4.1 Metodologické zvláštnosti regionálních účtů	213
11.4.2 Ukazatele vycházející z regionálních účtů	215
11.5 Současný stav regionalizace v české statistice	216
11.6 Praktické otázky	218
12. PRŮZKUMY, ANALÝZY A PROGNÓZY (J. JÍLEK)	219
12.1 Průzkumy očekávání	219
12.1.1 Konjunkturní průzkumy	219
12.1.2 Příprava a zpracování anketárních odpovědí	222
12.1.3 Spotřebitelský průzkum	225
12.1.4 Indikátor spotřebitelské důvěry	227
12.1.5 K využití výsledků průzkumů očekávání	228
12.2 Analýza a syntéza	229
12.2.1 Ostatní postupy, vztah k prognózám	230
12.2.2 Příklad osnovy statistického rozboru ekonomiky	231
12.2.3 K tvorbě prognóz	232
12.3 Kompozitní předstihový index	234
12.3.1 Výběr řad předstihových ukazatelů	236
12.3.2 Tvorba předstihového kompozitního indexu	236
12.4 Praktické otázky	237
Seznam literatury	238